Kapalı Hesaba Gelen Havale

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Bölge Adliye Mahkemesi Ankara BAM 21. Hukuk Dairesi	25.09.2025	Kaldırma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/31	2025/987	TBK 49, TCMB 2008/6 Tebliğ m.7-8, HMK 353/1-b-2, 3095 m.4/a

ÖZET

Dolandırıcılık mağdurunun kapatılmış bir hesaba gönderdiği 14.550 USD'yi göndericiye sormadan alıcının başka hesabına aktaran bankanın özen yükümlülüğüne aykırı davrandığı kabul edildi; ret kararı kaldırılarak bedelin faiziyle bankadan tahsiline hükmedildi.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/kapali-hesaba-gelen-havale-banka-sorumlulugu-bam-2025-987/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

T.C. ANKARA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 21. HUKUK DAİRESİ 2025/31 Esas - 2025/987 Karar

T.C.

ANKARA

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

21.HUKUK DAİRESİ

ESAS NO : 2025/31

KARAR NO : 2025/987

TÜRK MİLLETİ ADINA

KARAR

İNCELENEN DOSYANIN

MAHKEMESİ : ANKARA 8. ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ

KARAR TARİHİ : 10/10/2024

NUMARASI : 2023/859 Esas 2024/638 Karar

DAVA : Tazminat

DAVA TARİHİ : 12/10/2022

KARAR TARİHİ : 25/09/2025

GEREKÇELİ KARARIN

YAZILDIĞI TARİH : 25/09/2025

Taraflar arasındaki tazminat istemli davanın yapılan yargılaması sonunda, ilamda yazılı gerekçelerle davanın reddine yönelik verilen karara karşı, davacı tarafından süresinde istinaf kanun yoluna başvurulması üzerine dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü.

DAVA

Davacı; 18/01/2022 - 24/03/2022 tarihleri arasında ... isimli kişiler tarafından bilişim sistemleri kullanılarak 24.850-USD ve 15.000-TL dolandırıldığını, 31/03/2022 tarihinde şikayetçi olması ile şüphelilerden ...'in yakalandığını, ...'ta bulunan hesabından 14.550-USD'nin, bu şüphelinin davalı bankadaki hesabına eft yapıldığını, yapılan soruşturmada 14.550-USD havale edilen hesabın 09/12/2021 tarihinde açılıp 03/02/2022 tarihinde kapatıldığı ve bu hesapta 01/03/2022 tarihinden sonra herhangi bir işlem yapılmadığının tespit edildiğini, aracı olarak parayı gönderen ... Şubesinin havale yapılan hesabın kapalı olduğunu tespit ettiğinde davalı şubesini uyararak, paranın iade edilmesini istediği halde davalı banka tarafından, 14.550,00 USD'nin ... adına olan bir başka hesaba gönderildiğinin bildirildiğini, kapalı hesaplara gelen paraların göndericinin IBAN numarasına iade edilmesi gerektiği halde davalı bankanın bunu yapmayarak zarara uğramasına sebebiyet verdiğini ileri sürerek fazlaya ilişkin hakkı saklı kalmak kaydıyla tarafından havale edilen 14.550-USD'nin havale tarihi olan 22/03/2022 tarihi itibariyle işleyecek en yüksek faizi ile birlikte davalı bankadan tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

CEVAP

Davalı; açılan davayı kabul etmediklerini, görev, yetki, husumet ve zamanaşımı itirazı bulunduğunu, banka uygulamasının yasaya uygun olduğunu, kapalı hesaba gelen paranın iade edileceğine dair mevzuat ya da yerleşmiş bir uygulama bulunmadığını, davacının bankasının işlemlerin gerçekleştiği 22/03/2022 tarihinden 1 ay sonra 25/04/2022 tarihinde iş ataması yaptığını, çekilen swift mesajı üzerine dava dışı müşterisi ile iletişime geçilmeye çalışılsa da kendisine ulaşılamadığından sürecin iptal edildiğini, iddia olunan zararın dava dışı ...'tan paranın çıkması ile meydana geldiğini, bankanın havale işlemine dayanak davacı ile dava dışı müşterisi ... arasındaki hukuki ilişkinin varlığını sorgulama hakkı ve yetkisi bulunmadığını savunarak davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

Mahkemece; davacı ile davalı banka arasında bir sözleşme ilişkisi bulunmadığından uyuşmazlığın haksız fiil hükümleri çerçevesinde çözülmesi gerektiği, TBK'nun 49 maddesi uyarınca haksız fiile dayalı tazminat talep hakkının, ortaya çıkan zarar ile failin hukuka aykırı ve kusurlu fiili arasında uygun illiyet bağının mevcut olması halinde doğacağı, davacının kendisini dolandıran üçüncü kişinin bildirdiği hesap sahibine IBAN numarası ile EFT yaptığı, EFT yapılan IBAN numarasının kapalı olması nedeniyle davalı bankaca paranın alıcının açık olan hesabına gönderildiği, davacının gönderdiği eft tutarının alıcısı ... olup davalı bankanın, davacının ödeme yapmak istediği muhatabın hesabına ödemeyi geçtiği, diğer ifade ile davacı tarafından IBAN numarası kapalı olmasaydı paranın ulaşacağı kişi kim ise, para o kişinin hesabına gönderildiği, bu çerçevede davalı bankanın kendisine verilen talimata aykırı olarak, talimatta belirtilen kişiden başka bir kişiye ödeme yapmasının söz konusu olmadığı, davacının, davalı banka müşterisi olmadığından, doğrudan kendisinden Iban teyiti alınmasının mümkün olmayacağı, bu nedenle davacının uğradığını iddia ettiği zarar ile davalı bankanın işlemi arasında uygun illiyet bağı bulunduğundan bahsedilemeyeceği, kaldı ki davacının dolandırıldığını havale tarihinden 3 gün sonra 26/03/2024 öğrenmesi nedeniyle dolandırıcının doğru hesabına havale yaparak zararın yine doğmasının kuvvetle muhtemel olacağı gerekçesiyle; " davanın reddine " ilişkin karar verilmiş karara karşı davacı tarafından istinaf kanun yoluna başvurulmuştur.

İSTİNAF SEBEPLERİ

Davacı istinaf dilekçesinde özetle; kusuru bulunmadığını, çelişkiler giderilerek yeni bir rapor alınmadığını, TBK 49 maddesi koşullarının mevcut olduğunu, somut olayda uygun illiyet bağı bulunduğunu, parayı gönderen ... tarafından, paranın gönderildiği hesabın kapalı olduğunun anlaşılması üzerine paranın iadesi istenildiği halde davalı bankanın iade etmeyerek alıcının açık olan başka iban nolu bir hesabına aktararak parayı ...'e ödediğini, 18/01/2022 ve 24/03/2022 tarih aralığında ..., ..., ... ve ... isimli kişiler tarafından bilişim sistemleri kullanılarak 24.850-USD ve 15.000-TL dolandırıldığını, 24.850-USD ve 15.000-TL tutarlı bu paraları ... isimli kişinin çeşitli bankalarda bulunan hesaplarına gönderdiğinin kabulünde olduğunu, işbu davada sadece kapalı hesaba giden paranın iadesini davalı bankadan kusuru nedeniyle geri istediğini, 31/03/2022 ve 10/05/2022 tarihli dilekçelerle savcılığa şikayetçi olması ile ...'in nitelikli dolandırıcılık suçundan ceza aldığını, davalı bankanın, bu sanık ile ilgili 5549 sayılı yasa hükümleri gereği yeterli araştırma yapmadan koşulları sağlamayan bir kişiye hesap açmış olduğunu, yine TCMB'nin 2008/6 sayılı tebliğinin 8. maddesine aykırı davranması nedeniyle kusurlu bulunduğunu ileri sürmüştür.

HUKUKİ NİTELENDİRME, DELİLLERİN VE İSTİNAF SEBEPLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dava, davacının dava dışı bankadaki döviz hesabından davalı banka nezdindeki dava dışı üçüncü şahsa ait kapalı bir hesaba yapılan para transferde, davalı tarafından bu kişinin açık olan başka bir hesabına aktarılmasında kusurlu olduğu iddiasıyla uğranılan zararın tazmini istemine ilişkindir.

6100 Sayılı HMK'nın 355.maddesi gereğince, istinaf incelemesinin istinafa gelen tarafın sıfatı ile istinaf dilekçesinde belirtilen sebeplerle sınırlı olarak kamu düzenine aykırılık bulunup bulunmadığı hususu gözetilerek ilk derece mahkemesinin taraflar arasındaki ihtilafta görevli mahkeme oluşu (davalının havale/EFT emrinin ... olması ve davalı banka ile sözleşmeli bir ilişki bulunmaması

nedeniyle tüketici mahkemesi görevli olduğundan) ve eldeki davada kesin yetki kuralına da aykırılık bulunmadığı anlaşılmakla işin esasına girilerek yapılan incelemede;

Davacı; davaya konu edilen ve tarafından, dava dışı ...'ta bulunan hesabından 21/03/2022 ve 22/03/2022 tarihlerinde üç kerede toplam 14.550-USD olarak gerçekleştirilen EFT/ Havale'yi, davalı bankanın müşterisi olan havale alıcısı ...'in TR... nolu hesabına gönderdiğini ancak bu hesabın kapalı bir hesap olduğu anlaşılmakla anılan havalelerin dava dışı ... Bankasında bulunan hesabına iade edilmesi gerekirken bunun yapılmayarak paranın, bu kişiye ait başka IBAN numaralı bir başka açık hesaba aktarılıp sonrasında bu kişiye ödenmesi nedeniyle zarara uğradığını, ... isimli bu kişinin nitelikli dolandırıcılıktan yargılanarak cezalandırıldığını ileri sürerek 14.550-USD tutarlı zararının karşılanmasını talep etmiş, Davalı Banka; paranın gönderildiği hesabın kapalı olması nedeniyle, tutarın, havale alıcısı ...'in, açık olan bir başka USD hesabına(IBAN: TR... nolu) alınarak bu hesaptan alıcısı olarak bildirilen ...'e ödendiğini ve iade zorunluluğu bulunmadığı gibi oluşan zarar yönünden illiyet bağı da bulunmadığını savunarak davanın reddini dilemiş, Mahkemece; talimata aykırı davranış olmayıp illiyet bağı bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine ilişkin karar verilmiş, karara karşı davacı tarafından istinaf kanun yoluna başvurulmuştur.

Somut dosya kapsamına göre dava konusu davacı tarafından gönderilen havalelerin havale alıcısı dava dışı ...'e davalı tarafından ödendiği uyuşmazlık konusu değildir. Uyuşmazlık; havalenin gönderildiği alıcı hesabın (IBAN) kapalı olması durumunda paranın, havale alıcısına ödenip ödenemeyeceği, başka bir deyişle bankaca, re'sen adı geçenin aynı para cinsinden başka bir hesabına (IBAN) alınarak havale alıcısına ödeme yapılıp yapılamayacağı hususlarında toplanmaktadır.

Davalı bankanın, dava konusu havale işlemlerinde, TCMB'nin 2008/6 sayılı Tebliğinin 7/2. maddesi uyarınca, alıcıyı ve alıcının hesap numarası (IBAN) doğrulamasını yaptığı, doğrulması yapılan (IBAN)'a ait hesap kapalı hesap olduğundan, davacı tarafından gönderilen 21/03/2022 tarihli 8.450-TL USD tutarlı havale, sonrasında aynı hesaba gönderilen 22/03/2022 tarihli 4.000-USD ve 2.100-USD tutarlı havaleleri alıcının başka bir (IBAN)'a ait USD hesabına alacak kaydettiği ve alıcısına ödediği dosya kapsamındaki delillerden anlaşılmaktadır.

Mahkemece, taraf delilleri toplanmak ve dava dışı ... ile davalı bankadan uyuşmazlığa konu işlemlere ilişkin kayıtları getirtilmek suretiyle bankacı bilirkişiden rapor alınmasına karar verilmiş, bilirkişinin 06/05/2024 tarihli kök raporunda özetle; " Davacının 21/03/2022 tarihli 8.450-TL USD havale sonrasında aynı hesaba 22/03/2022 tarihinde 4.000-USD ve 2.100-USD havaleleri göndermiş olması, ayrıca dava konusu havaleler dışında davacının, 23/03/2022 tarihinde de saat 15:25:08 de dava dışı .... TRT ... Şubesi nezdindeki hesabından bu defa da dava dışı ...'in davalı ... A.Ş. nezdindeki IBAN: TR... nolu hesabına 19.300-TL EFT/Havale de daha yapmış olması bir bütün olarak düşünüldüğünde, 21/03/2023 tarihinde gönderilen ilk havale tutarı 8.450-USD'nın gönderilen lehtara ödendiğinin havale amiri davacı tarafından da bilindiği ve sesiz kalındığı, akabinde aynı şahsa havaleler yapılmış olması da davalı Bankanın eylemiyle Davacının zarar arasında nedensellik bağının bulunmadığını göstermekte olduğu, dava konusu işlemlerde davalı bankanın kusurundan söz edilmesinin mümkün olamayacağı" tespit ve kanaatine ulaşıldığı belirtilmiş, itiraz üzerine alınan aynı bilirkişinin 10/07/2024 tarihli ek raporunda ise özetle; " Ortada

bir çelişki bulunmadığı düşünülür ise, davalı bankanın sorumluğundan başka bir deyişle kusurundan söz edilemeyeceğinden, davacının, davalı bankadan herhangi bir talep hakkına sahip olmadığı, ilk rapordaki görüşün bu doğrultuda olduğu, Ortada bir çelişki var, bu çelişkiyi davalı bankanın gidermesi gerektiği düşünülür ise, bu takdirde, davacı bankanın % 50 nispetinde müterafik kusurlu olacağı, davacının toplam 14.550-USD zararının 7.275-USD tutarlı kısmını (talebiyle bağlı olarak) 22/03/2022 tarihinden itibaren işleyecek USD cinsinden kamu bankalarına açılan 1 yıl vadeli döviz hesabına 3095 Sayılı Kanunun 4/a maddesi gereğince ödenen faiziyle birlikte talep edebileceği " tespit ve kanaatine ulaşıldığı belirtilmiştir.

Hemen belirtilmelidir ki 10/10/2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan T.C. Merkez Bankası'nın 2008/6 sayılı Uluslararası Banka Hesap Numarası Hakkında Tebliğ'i ile ilgili Türkiye Bankalar Birliği'nin Ekim 2009 tarihli açıklamasında, aynen, “IBAN: İngilizcesi “International Bank Account Number” olup Türkçe karşılığı “Uluslararası Banka Hesap Numarası”dır. İngilizce ifadesinin baş harfleri alınarak kısaca IBAN olarak kullanılmaktadır. IBAN, uluslararası standartlara sahip bir banka hesap numarasıdır. Her ülkenin IBAN uzunluğu farklı olabilir ancak en fazla 34 haneden oluşabilir. IBAN'ın amacı, bankalardaki her bir müşteri hesap numarasını uluslararası standartta yeknesak bir şekilde tanımlamak suretiyle, para transferlerinin hatasız ve hızlı bir şekilde gerçekleşmesini sağlamaktır. IBAN ile hesap numaraları belli bir standarda göre ve belli bir algoritma kullanılarak düzenlendiğinden bankalar, havale yapılacak hesap numarasının geçerli bir IBAN olup olmadığını kontrol edebilmektedir. Ancak, yapılan kontrol sadece hesap numarasının IBAN formatında veya standardında olduğunu gösterir, hesabın var olduğunu veya alıcıya ait olduğunu göstermez. Alıcıya ait IBAN bilgisini ancak hesap sahibinden öğrenebilir. IBAN doğrulaması, IBAN'ın standarda uygun formatta oluşturulup oluşturulmadığını kontrol eder. Bir başka ülkeye ya da bankaya para transferi yapmak isteyen bir müşteri, alıcının IBAN'ını gönderici bankaya verdiğinde, transfer yapılmadan önce alıcının IBAN'ı gönderici banka tarafından kontrol edilir. IBAN hatalı ise, para karşı bankaya gönderilmez ve hatalı işlem yapılması en başta engellenir. Para transferinden önce yapılan IBAN doğrulaması sadece geçerli bir IBAN kullanıldığını göstermekte, kişi ile hesap numarasını eşleştirmemektedir. IBAN, bir müşteriye ait hesap numarasını tanımlar. Dolayısıyla, müşterinin para transferine konu olan her hesabı için bir IBAN'ı vardır. Bir müşterinin birden fazla hesabı olabileceği için birden fazla IBAN 'ı da olabilir. Hesabınızın bulunduğu bankaya başvurarak hesabınıza ait IBAN'ı alıp para transferi yapacak kişiye iletmeniz gerekmektedir. Türk Lirası veya yabancı para tüm hesaplara yapılacak transferlerde IBAN kullanılması gerekmektedir. 01.01.2010 tarihinden itibaren IBAN'sız yurt içi ve yurt dışına para transferi yapılamayacağından, eski hesap numaralarının tamamı IBAN'a dönüşecek, dolayısıyla bankanın bir şubesinden diğer şubesine para transferi yapılırken IBAN kullanmak gerekecektir. Para transferi yapmak istediğiniz kişinin IBAN'ını öğrenemiyorsanız, transferi gerçekleştirmeden önce alıcının IBAN'ını bilmediğinize ilişkin yazılı beyan vermeniz gerekmektedir.” denilmektedir.

Davalı banka, az yukarıda açıklandığı üzere dava konusu havalelerde alıcıyı ve alıcının hesap numarası IBAN doğrulamasını yapmıştır. Doğrulması yapılan (IBAN)'a ait hesabın kapalı hesap olduğu tespit edilerek bu kez havale göndericisinin başka bir talimatı ulaşmaksızın davalı bankaca, alıcının, mevcut başka bir (IBAN)'a ait USD hesabına gönderilen toplam 14.550-USD tutarını

alacak kaydetmiştir. Bu tespitler ışığında; davalı bankanın, yeni bir IBAN bildirilmediği durumlarda alıcı olarak kimliği (TCKN) bildirilen kişiye ait kapalı hesaba gelen bir paranın, davalı banka tarafından, gönderici bankası hesabına iadesinin gerekip gerekmediği, bu konuda bir yükümlülüğü bulunup bulunmadığı hususlarının tartışılması gerekmektedir.

Elektronik Fon Transfer (EFT) Sistemi Türk lirası üzerinden yapılan ödeme işlemlerinin bankalar arasında elektronik ortamda gerçekleştirilmesini sağlayan ödeme sistemidir. 1992 yılında faaliyete geçen EFT Sistemi, 2000 yılında gerçekleştirilen yeniden yapılandırmayla yerini ikinci nesil EFT Sistemine bırakmıştır. TCMB, teknik birimleri tarafından geliştirilen üçüncü nesil EFT Sistemi de 2013 yılında işletime alınmıştır. Üçüncü nesil EFT Sistemi iki işlevsel bileşene ayrılmıştır. Müşterilerarası TL Aktarım Sistemi bileşeninde, bankaların müşterileri adına gerçekleştirdikleri ödemeler, Bankalararası TL Aktarım Sistemi bileşeninde ise bankaların birbirleri arasında gerçekleştirdikleri ödemeler ile yurt dışı finansal kuruluşlara sağladıkları muhabirlik hizmetlerine ilişkin bankacılık ödemeleri gerçekleştirilmektedir. EFT'nin her iki bileşeni de TCMB'nin kendi insan kaynakları ve teknik imkanlarıyla oluşturulan yazılımlarla hizmet vermektedir.(Bkz. Www.tcmb.gov.tr) Elektronik Fon Transfer (EFT) sadece TL işlemlerde geçerlidir. Yabancı para işlemlerde geçerli değildir. EFT'de alıcının IBAN hesap numarası esas alınarak çok sayıda havale işlemi hızla gerçekleştirilmektedir. EFT'de IBAN esas alındığından IBAN kapalı bir hesaba ait ise işlem gerçekleşemeyecektir.

Havale işlemi yönünden ise, havale talimatında belirsizlikler varsa, örneğin alıcının ismiyle hesap numarası bilgileri birbiriyle çelişkili ise, havale iradesinin güven ilkesi çerçevesinde yorumlanması gerekir. Bu durumda, basit banka havalelerinde, bankanın durumu müşterisine bildirmesi ve hatayı veya eksikliği gidermesini istemesi gerekir. Zincirleme banka havalelerinde ise durum o kadar basit değildir. Zincirleme banka havalelerinde, havale talimatının gönderici banka tarafından klasik yolla (ciro havalesi) veya EFT yoluyla iletilmesine göre bir ayırım yapmak gerekir. Havale talimatının klasik yöntemle iletildiği durumlarda, aralarında ciro sözleşmesine dayalı (sözleşmese|) ilişki bulunan bankaların para aktarımı tamamlanmadan, başka bir deyişle alıcının hesabına alacak kaydı yapılmadan önce işlemi durdurarak, havale edenden çelişkinin giderilmesini istemeleri daha kolaydır. Esasen, bu yolla iletilen havale talimatlarında hesap numarası değil, kural olarak alıcının kimliği esas alınır. Hesap numarası, ancak isim ile çelişki halindeyse önem taşır. Alıcının bankası, çelişkiyi gördüğü anda durumu gönderici bankaya bildirmelidir. Buna karşılık, elektronik ortamda (EFT ile) gerçekleştirilen talimatlarda, alıcının hesap numarası esas alındığından ve EFT işleminin geri alınması mümkün olmadığından, alıcının bankası tarafından çelişkinin tespit olanağı yoktur. Kaldı ki, bu çelişki tespit edilse bile, ters EFT işleminin gerçekleşmesi gerekecektir. Kural olarak bankanın havale talimatının amaca uygunluğunu incelemesi söz konusu değildir. Bankanın, olağan dışı görünen havale talimatlarında özellikle havale konusu meblâğın bir suçun ürünü olduğu, ya da bir suçun işlenmesinde kullanılacağı konusunda ciddi şüphe nedenlerinin varlığı halinde, verilen talimatın ekonomik “arka planı”nı da incelemesi gerekir. (doktrindeki bir esere atıf)

Banka, havale talimatının yeterince açık olmadığı durumlarda havale edenden bilgi isteyerek belirsizliği gidermek zorundadır. Bu özen borcunun bir gereğidir. Örneğin banka alıcının kimliği konusunda tereddüte düşmüşse alıcının kim olduğunun ve hesap numarasının ne olduğunu

havale edene sorarak açıklığa kavuşturmalıdır. Havale alıcısının bankası da özen yükümlülüğünün ihlali nedeniyle ortaya çıkan zarardan sorumlu tutulabilir.

14/1/1970 tarihli, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nun 4 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (1) bendine dayanılarak çıkarılan, 10/10/2008 tarihli 27020 sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan 2008/6 Sayılı "Uluslararası Banka Hesap Numarası Hakkında Tebliğ'in", “İBAN kullanımı, doğrulanması ve istisnalar” başlıklı, 7. Maddesinde, (Değişik başlık:RG-21/12/2012-28504) (1) (Değişik:RG-5/8/2021- 31559) " Avrupa Ekonomik Alanında yer alan ülkelerdeki hesaba yapılan para transferlerinde alıcıya ait IBAN'ın doğrulanması ve kullanılması zorunludur. Ancak, ödeme hizmeti sağlayıcıları ile yurt dışında sınır ötesi ödemeleri gerçekleştiren finansal kuruluşlar arasında kendi nam ve hesaplarına gerçekleştirilen işlemler ile talep edilmesine rağmen alıcıya ait IBAN'ın bildirilmeyeceğine ilişkin müşterinin beyanının alındığı işlemlerde bu zorunluluk aranmaz. Ödeme hizmeti sağlayıcılarının yurt dışındaki finansal kuruluşlarla olan ilişkilerine ilişkin düzenlemeler saklıdır. (2) (Değişik: RG-5/8/2021-31559) Alıcı hesap numarası IBAN olarak belirtilen gelen para transferlerinde IBAN'ın doğrulanması zorunludur. (3) (Değişik: RG-5/8/2021-31559) Bu Tebliğ kapsamında IBAN oluşturan ödeme hizmeti sağlayıcılarınca müşteri hesabından yapılan para transferlerinde göndericiye ait İBAN'ın kullanılması zorunludur. (4) (Değişik:RG-5/8/2021-31559) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca işletilen ödeme sistemlerinde alıcıya ait İBAN'ın doğrulanması ve kullanılması zorunludur. Ancak EFT Sistemi aracılığı ile hesaba yapılan para transferlerinde, talep edilmesine rağmen alıcıya ait IBAN'ın bildirilmeyeceğine ilişkin müşterinin beyanının alındığı işlemlerde bu zorunluluk aranmaz. (5) (Ek:RG-21/12/2012-28504) Yurt dışındaki bankaların ve diğer finansal kuruluşların bankalarda bulunan hesaplarından yapacakları para transferlerinde IBAN kullanılması zorunlu değildir." düzenlemesine, 8. Maddesinde ise, " (1) (Değişik:RG-5/8/2021-31559) Bu Tebliğin 4 üncü maddesinin yedinci fıkrası hükümlerine göre yapılan kontrol sonrasında IBAN'ı yanlış olduğu tespit edilen transfer emirleri iade edilebilir veya reddedilebilir.” denilmektedir.

Tüm bu açıklamalar, kurallar ve ilkeler ışığında somut olaydaki örgüye göre Dairemizce yapılan değerlendirmelerde; dava dışı ... Bankası tarafından, muhabir bankasına swift mesajıyla iletilen havale talimatı üzerine muhabir banka, alıcının bankası ... A.Ş. nezdindeki hesabını alacaklandırarak akabinde ... A.Ş.'de alıcıya USD havaleyi ödeyeceği, alıcının bankası yani davalı ... A.Ş. havale talimatında belirsizlik bulunması başka bir deyişle çelişki görmesi halinde ise, bu durumu göndericinin bankasına(....) bildirmesi gerekeceği, aralarındaki ciro sözleşmesine dayalı ilişki bulunan bankaların para aktarımı tamamlanmadan, başka bir deyişle alıcının hesabına alacak kaydı yapılmadan önce işlemi durdurarak havale edenden çelişkinin giderilmesini istemesi gerekeceği değerlendirilmektedir. Esasen, dava konusu olayda havale alıcısının ismiyle IBAN numarası arasında bir çelişki bulunmamakla birlikte havale talimatında belirtilen alıcı hesabın, açılış - kapanış- işlem görmemesi gibi somut tespitlerin varlığı nedeniyle davalı bankanın, özen yükümlülüğünün gereği olarak ve az yukarıda incelenen tebliğ hükümleri gözetilerek bu durumu bir çelişki kabul edip ....'na alıcı hesabın kapalı olduğunu bildirmesi, yeni bir talimat verilmemesi durumunda parayı iade etmesi gerektiği kanısına varılmıştır.

Davacı tarafından yatırılan toplam 14.550-USD davacının hesabı olan TR... IBAN numaralı ... hesabından, şüpheli ...'in TR... IBAN numaralı ... Şubesindeki hesabına havale edildiği, davalı ... A.Ş. Genel Müdürlüğü'nün hazırlık soruşturmasını yürüten Ankara Emniyet Müdürlüğü Dolandırıcılık Büro Amirliği'ne verdiği 03/04/2022 tarih ve 9230026138249794 referans numaralı yazı cevabında; ...'in, davacı tarafından 14.550-USD havale edilen hesabının; 09/12/2021 tarihinde açıldığı, 03/02/2022 tarihinde kapatıldığı ve bu hesapta 01/03/2022 tarihinden sonra herhangi bir işlem yapılmadığının bildirildiği görülmüştür.

Hal böyle olunca somut dosya kapsamı, toplanan deliller, davalı bankanın, havale alıcısı ...'e ait olup paranın yatırılmasının istendiği TR... IBAN numaralı USD hesabının 09/12/2021 tarihinde açılarak 03/02/2022 tarihinde kapatılması ve bu hesapta 01/03/2022 tarihinden sonra herhangi bir işlem yapılmamasına karşın kapalı olan bu hesaba davacının talimatıyla dava dışı bankası .... tarafından gönderilen 21/03/2022 tarihli 8.450-TL USD tutarlı havale ile sonrasında aynı hesaba yapılan 22/03/2022 tarihli 4.000-USD ve 2.100-USD tutarlı havaleleri, alıcının başka bir (IBAN)'a ait USD hesabına re'sen alacak kaydederek alıcısına ödediğinin, az yukarıda incelenen tebliğ hükümleri gözetilerek bu durumu bir çelişki kabul edip ....'na bildirerek çelişkinin giderilmesini veya anılan paranın hesaba iadesinin sağlanmasının gerekmesine karşın bir özen kurumu olan bankanın, özen yükümlülüğüne aykırı hareket ettiğinin ve bu suretle davacıyı zarara uğrattığının kabulünün, oluşan zarar ile davalı bankanın, yasal düzenlemelere aykırı değerlendirilen sözü edilen davranışı arasında uygun illiyet bağı bulunduğunun ve davalının, davacının oluşan bu zararından haksız fiil hükümleri uyarınca davacıya karşı sorumluluğuna gidilmesi gerektiğine ilişkin karar verilmesi gerekirken mahkemece, yukarıda yazılı olduğu üzere illiyet bağı bulunmayarak talimata aykırı işlem yapılmadığından bahisle yanılgılı ve yanlış değerlendirme ile davanın reddine ilişkin karar verilmiş olması isabetsiz bulunmuştur. Açıklanan tüm bu nedenlerle davacının istinaf istemleri Dairemizce yerinde görülmüştür.

Davacının, dava konusu 21/03/2022 ve 22/03/2022 tarihli EFT'ler den sonra 23/03/2022 tarihinde de EFT işlemi yaptığı dosya kapsamından anlaşılmakta ise de; dava konusu olmayan 23/03/2022 tarihli bir başka banka ve hesaba yapılan EFT ayrı bir işlem olup davacıya, dava konusu EFT işlemleri yönünden paranın gönderildiği hesabın kapalı olduğunun davalı bankaca bildirilmemesinin hukuki sonuçları ortadan kaldırmayacaktır. Hesabın kapalı olduğunun davalı bankaca bildirilmesi halinde, davacının, refleks olarak aynı tutarı, bu kez açık olduğu bankaca bildirilen diğer hesaba yeniden gönderebileceği şeklinde ki varsayımsal bir çıkarım da yapılamayacağı, bu hale göre iban bildirimi alan davacının nasıl davranacağının tespitine yönelik bir karine öngörülemeyeceği, bu durumun, tam aksine davacının diğer havaleleri yapmadan önce şüphe duyarak kendisini araştırmalar yapmaya da sevk edeceğine işaret olabileceği hususları Dairemizce değerlendirilmiş olmakla; hal böyle olunca dosya kapsamı itibariyle yeniden yargılama yapılması gerekmediğinden, davacının istinaf istemlerinin kabulü ile, ilk derece mahkemesinin davanın reddi yönündeki kararının HMK'nın 353/(1)/b-2 maddesi uyarınca kaldırılmasına, davanın kabulüne karar vermek gerekmiş ve takdiren aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Yukarıda Açıklanan Nedenlerle;

A)1-Davacı tarafın istinaf başvurusunun KABULÜ ile,

Ankara 8. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 10/10/2024 tarih ve 2023/859 Esas 2024/638 Karar sayılı kararının HMK'nın 353/(1).b-2 maddesi uyarınca KALDIRILMASINA,

B)1-Davanın KABULÜNE,

2-14.550-USD'nin 22/03/2022 tarihinden itibaren işleyecek ve USD cinsinden Kamu Bankalarına açılan 1 yıl vadeli döviz hesabına 3095 Sayılı Kanun'un 4/A maddesi gereğince ödenen faizi ile birlikte davalı bankadan tahsili ile davacıya verilmesine,

3-Alınması gereken 18.486,63-TL(TCMB döviz kuru 1 USD=18,5999-TL) harçtan peşin yatırılan 4.621,65-TL tamamlama harcının mahsubu ile bakiye 13.864,98-TL'nin davalıdan alınarak hazineye irad kaydına,

4-Davacı tarafından tamamlama harcı olarak yatırılan 4.621,65-TL'nin karar kesinleştiğinde ve talep halinde davacıya iadesine,

5-Davacı tarafından yargılama aşamasında yapılan 4.000-TL bilirkişi ücreti, 1.080,50-TL posta ve tebligat gideri olmak üzere toplam 5080,50-TL yargılama giderinin davalıdan tahsili ile davacıya verilmesine,

6-Davalı tarafından yapılan yargılama gideri bulunmadığından bu hususta karar verilmesine yer olmadığına,

7-Davacı vekil ile temsil edildiğinden karar tarihinde yürürlükte bulunan AAÜT hükümlerine göre (dava değeri 270.628,55-TL olarak harç/ vekalet ücreti hesabına esas olmak üzere alınarak) belirlenen 43.300,57-TL vekalet ücretinin davalıdan tahsili ile davacıya verilmesine,

8-6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 5/A ve 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun 18/A-13. maddesi uyarınca alınması gereken 800-TL arabuluculuk ücretinin, davalıdan alınarak hazineye irat kaydına,

9-HMK 333. maddesi gereğince mahkemece yatırılan avansın kullanılmayan kısmının karar kesinleştiğinde ve talep halinde yatıran tarafa iadesine,

C)1-Davacı tarafından istinaf karar harcı olarak yatırılan 427,60-TL harcın talep halinde davacıya iadesine,

2-Davacı tarafından istinaf aşamasında yapılan 1.169,40-TL istinaf kanun yoluna başvurma harcı ile dosyanın istinafa gönderim gideri 230-TL yargılama gideri olmak üzere toplam 1.399,40-TL'nin davalıdan alınarak davacıya verilmesine,

3-Davalı tarafından yapılan yargılama giderinin davadaki haklılık durumu gözetilerek davalı üzerinde bırakılmasına,

4-İstinaf incelemesi sırasında duruşma açılmadığından taraflar yararına vekalet ücreti taktirine yer olmadığına,

Dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda HMK'nın 361. maddesi uyarınca gerekçeli kararın tebliğinden itibaren iki haftalık süre içerisinde Yargıtay'da temyiz kanun yolu açık olmak üzere oy

birliği ile karar verildi. 25/09/2025

Başkan- Üye - Üye - Zabıt Katibi-